

Két óra alatt a legény elkészült munkájával s megkapta a bért.

— Holnap is eljöhetsz, ha nem találsz egyéb munkát — bízta a gazda.

A legény másnap is beállított. A gazda megbízta, hogy rakja át a fát a régi helyére s aztán ismét megadta neki a bért. Még néhány napon át, rendszeren beállított a legény s vitte a fát az udvar egyik végéről a másikba és vissza. Egyszer csak elmaradt, bár pontosan megkapta bérét.

A legény ugyanis tűrhetetlennek érezte az olyan erőfeszítést, amelynek semmi hasznos célját sem látta.

Az esetről sokat beszéltek a faluban. A jegyző azután felvilágosította az embereket arról, hogy munkán egyebet értünk, mint kezünk-lábunk hiábavaló fárasztását. A munkának mindig valami komoly céljának is kell lennie: munkával termelünk. Van, aki a földet munkálja, van, aki fát, vasat, követ munkál meg. Előbbi a földművelés, utóbbi az ipar. Mások azal fáradnak, hogy árut hordanak, csomagolják, rendezik, eladják s megkapják érte a megérdemelt bért. Honnan vennénk az amerikai kávé, az ázsiai borsot, az indiai teát, ha nem volna kereskedelem.

A fontos csak az, hogy hasznos, értékes munkát végezzünk!

Jancsi és Gyurka is végighallgatta, amit a jegyző beszélt.

— Hát mi mit termelünk a mi munkánkkal? — kérdezték.

— Ti — válaszolt a jegyző, — ti tanulómunkáttal tudást és okosságot termeltek, ami tanultakká és jókká teszen benneteket. Ez megkönnyíti nektek azt, hogy az életben jobban boldogulhassatok, hogy becsületesen élhessetek, hogy hasznosakká váljatok másoknak is. Minden derék ember munkával keresi kenyerét. A tanító dolgozik, amikor tanít, az orvos, amikor gyógyít. Munkát végez az is, akinek művei más embernek szórakoztatására, gyönyörködtetésére valók. Mert aki dolgozik, annak jussa van a szórakozáshoz, az üdüléshez is.

A MUNKA.

Piros hajnal hasadtakor

Nagy zúgva megszólal a gyár:

„Csak füstölögj, kéményem, füstölögj!

Zsong a műhely, a munka vár.

Éleszd, kohó, az olvasztó tüzet,

Kerekeim, forogjatok!

Zakatoló dübörgéstek zajában

Zúgjanak az új korszakok!

Izmos karú munkásaim,

Dolgozzatok a hon javára...

Pattanjon ki a lángoló kohóból

A haladás egy-egy csillagsugára.

Kipattanó csillagsugárból
 Mindig nagyobb, újabb művek születnek,
 Hogy nagy legyen hazánk, hatalmas,
 Dicső példája nemzeteknek.
 Forogjatok kerekeim,
 Legszebb zene ez a zakatolás!
 Élet harsog dübörgéstek zajában:
 Halálból is lesz feltámadás!

Pósa Lajos.

Zsolnay Vilmos.

Az újabb időben kevés magyar ember tette a nevét s azal együtt a magyar nevet is oly becsültté messze országokban, még idegen világrészekben is, mint Zsolnay Vilmos. Pedig nem volt hatalmas államférfi, diadalmas hadvezér, dicsőséges költő. Keze munkájából élő, egyszerű iparos-ember volt, „Az öreg fazekas mester“. Maga szerette magát így nevezni, mikor élete sok fáradságával dús vagyont, szorgalmával és tehetségével világszerte elismerést szerzett már magának.

Zsolnay Vilmos 1827-ben született Pécs városában. A munka szeretete vele született, különösen a fazekasmesterségre való tehetség szinte benne volt az egész Zsolnay-családban. Az apja nem éppen jómódú, de nagyon élelmes ember volt, félig iparos, félig kereskedő. Szegényes berendezésű téglaverő- és fazekas-műhelye volt neki s az ott készült ipari termékeket, mint kereskedő értékesítette. Nem voltak ezek valami különös ipari cikkek: tűzálló téglá, főzőedények s különösen épületdíszítmények. Egyszerű, de ügyekvő iparos volt az öreg Zsolnay s fia tőle kapott kedvet a mesterséghez, amelynek minden csínját-bínját korán eltanulta. Ezzel azonban nem érte be, sokat tanult könyvekből is, s a külföldi magasabbrendű szakiskolákban is gyarapította ismereteit. Mikor a tanulmányait elvégezve visszakért az apjához, igazi tudós volt már az agyművességben. Lángeszét, amit az Istentől kapott, nem hagyta parlagon, hanem fölgazdagította a tudomány kincseivel.

A múlt század hatvanas éveiben vette át apja kis üzletének vezetését Találékonyosságával hamarosan olyan lendületet adott neki, hogy a gyárat nagyobbítani lehetett s több alkalma nyílt neki egyik-másik gondolatának megvalósítására. Mindig gondolkozott, mindig kutató, mindig újabb, meg újabb eszmével próbálkozott. Sok munka után sikerült neki olyan cserépedényeket előállítani, melyek keménysége a porcellánéval vetekedett, áttetsző színe pedig olyan volt, mint az elefántesonté. Ezekkel a díszedényekkel már az 1873-i bécsi világkiállításon nagy feltűnést keltett. Készítményeit más gyárak is megpróbálták utánózni, de nem sikerült az senkinek. Zsolnayt már ak-